

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
 ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
 ДЕПАРТАМЕНТ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ ЧЕРКАСЬКОГО МІСЬКВИКОНКОМУ
 ДЕПАРТАМЕНТ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ЧЕРКАСЬКОЇ ОДА
 ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДПС У ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ
 УПРАВЛІННЯ ПІВНІЧНОГО ОФІСУ ДЕРЖАВНОЇ АУДИТОРСЬКОЇ СЛУЖБИ
 В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ
 ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В ЧЕРКАСЬКІЙ ОБЛАСТІ
 ЧЕРКАСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО ТЕХНОЛОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
 ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
 МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
 УПРАВЛІННЯ, м. КИЇВ
 ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. С. КУЗНЕЦЯ, м. ХАРКІВ
 СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. СУМИ
 БАЛТІЙСЬКА МІЖНАРОДНА АКАДЕМІЯ, м. РИГА, ЛАТВІЯ
 ЧЕНСТОХОВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. ЧЕНСТОХОВА, ПОЛЬЩА
 УНІВЕРСИТЕТ КИРИЛА І МЕФОДІЯ В м. СКОПЬЄ, ПІВНІЧНА МАКЕДОНІЯ
 НЮРНБЕРЗЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ГЕОРГА ОМА, м. НЮРНБЕРГ, НІМЕЧЧИНА
 УНІВЕРСИТЕТ ПУАТЬЄ, м. ПУАТЬЄ, ФРАНЦІЯ
 УНІВЕРСИТЕТ АЛТІНБАС, ТУРЕЧЧИНА
 ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ У м. КАТОВІЦЕ, ПОЛЬЩА

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ»

Матеріали XXII міжнародної науково-практичної конференції

20 листопада 2025 року

Черкаси, ЧДТУ, 2025

УДК 336 (477) (06)

Актуальні проблеми фінансової системи України [Електронний ресурс]: матеріали XXII міжнародної науково-практичної конференції: Черкаський державний технологічний університет, 20 листопада 2025 р. Черкаси, 2025. 369 с.

Основною метою конференції є обговорення та вирішення актуальних проблем фінансової системи України, грошово-кредитних механізмів регулювання економіки, управління фінансово-економічним потенціалом суб'єктів господарювання, розвитку банківської системи та інших актуальних проблем економічної науки, а також пошук конструктивних шляхів їх розв'язання.

Подані матеріали містять методологічні та методичні підходи, що можуть заслуговувати на увагу широкого кола фахівців.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова організаційного комітету: *Григор О.О.* – д.політ.н., професор, ректор Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Заступник голови: *Демиденко В.В.* – к.е.н., доцент, декан факультету економіки та управління Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Члени оргкомітету:

Гончаренко І.Г. – д.н.держ упр., професор, завідувач кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Березіна О.Ю. – к.е.н., професор, професор кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Петкова Л.О. – д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародної економіки та бізнесу Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Булатова О.В. – д.е.н., професор, перший проректор Маріупольського державного університету, м. Київ.

Токарева В.І. – д.н.держ.упр., професор, директор Навчально-наукового інституту управління Маріупольського державного університету, м. Київ.

Сідельникова Л.П. – д.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, обліку та оподаткування Херсонського національного технічного університету, м. Хмельницький.

Орлова Н.С. – д.н.держ.упр., професор, професор кафедри державного управління, публічного адміністрування та економічної політики Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м.Харків.

Лебідь О.В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародного бізнесу та економічного аналізу Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, м.Харків.

Бережна Л.В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Dorota Jelonek, – PhD, Czestochowa University of Technology, Department of Management (Czestochowa, Poland).

Aleksander Stanisław Bojnicky, – PhD, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Department of Management (Katowice, Poland).

Голова секретаріату: *Шевченко А.М.* – к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Черкаського державного технологічного університету, м.Черкаси.

Організаційний комітет вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є безперечними. Разом з тим, вважаємо можливим їх публікацію з метою обговорення.

УДК 657.631:657.1

**Людмила Яловега – к.е.н., доц.,
Ольга Лега – к.е.н., доц.,
Юрій Канцедаль – асистент**

Полтавський державний аграрний університет

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ РЕЗУЛЬТАТІВ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Інвентаризація активів і зобов'язань у сучасних умовах функціонування підприємств постає не формальною процедурою контролю, а ключовим елементом системи забезпечення достовірності бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Її результати віддзеркалюють фактичний стан ресурсного потенціалу суб'єкта господарювання, дають змогу ідентифікувати розбіжності між обліковими показниками й реальною наявністю майна та водночас формують комплекс управлінських і податкових наслідків, релевантних для прийняття рішень. Зростання наукового й практичного інтересу до проблематики обліку результатів інвентаризації обумовлене необхідністю гармонізації процедур документування, бухгалтерських проведення і податкового трактування в контексті воєнних ризиків, цифровізації облікових процесів та імплементації міжнародних стандартів.

Формування доказової бази інвентаризаційних результатів передбачає складання описів, актів та звіряльних відомостей, які після завершення фактичної перевірки надходять до бухгалтерської служби для співставлення з даними обліку. У разі виявлення відхилень складаються звіряльні відомості, які повинні відповідати вимогам чинного законодавства та містити обґрунтування матеріально відповідальних осіб щодо кожного факту нестачі чи надлишку [1]. Це дозволяє відокремити реальні економічні втрати від помилок облікової системи, забезпечуючи виконання інвентаризацією не лише контрольної, а й діагностичної функції, що підвищує якість інформації як для внутрішнього управління, так і для зовнішніх користувачів.

Узагальнення результатів оформлюється протоколом інвентаризації, який виконує дві взаємодоповнювальні функції: управлінську – як розпорядчий документ щодо списання, дооцінки, оприбуткування або відшкодування, та облікову – як первинний документ, на підставі якого здійснюють записи в синтетичному й аналітичному обліку. Своєчасність та коректність відображення інвентаризаційних різниць у бухгалтерському обліку є ключовою умовою достовірності фінансової звітності, оскільки річні результати підприємства мають включати всі інвентаризаційні коригування, переважно сформовані в останній місяць звітного періоду.

Особливості бухгалтерського трактування нестач, надлишків та пересортиці

залежать від економічної природи об'єктів: необоротні активи визнаються за справедливою вартістю у разі надлишків або списуються з подальшим відшкодуванням збитків у разі нестач; щодо запасів можливе проведення взаємозаліку відхилень у межах пересортиці; результати інвентаризації готівки безпосередньо впливають на фінансовий результат. Такі операції регламентуються національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, що вимагає від фахівців відповідних компетентностей щодо застосування нормативної бази у практичних ситуаціях.

Податкові аспекти інвентаризаційних різниць становлять особливо важливий напрям аналізу. Надлишки активів не формують об'єкта оподаткування ПДВ, натомість понаднормові нестачі чи втрати запасів трактуються як використання в негосподарській діяльності, що зумовлює нарахування компенсувальних податкових зобов'язань [2]. В умовах воєнного стану законодавство передбачає низку винятків, що звільняють підприємства від податкових наслідків у разі документально підтвердженого знищення або пошкодження майна внаслідок форс-мажору. У системі податку на прибуток застосовуються різниці при ліквідації основних засобів, тоді як для платників єдиного податку вирішальними є надлишки активів та компенсовані збитки.

Наукова інтерпретація інвентаризації передбачає розгляд її результатів як інструмента інтеграції бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, а також як ключового складника системи внутрішнього контролю та ризик-менеджменту [3]. Цифровізація облікових процесів актуалізує потребу в автоматизації інвентаризаційних процедур, формуванні електронних актів і звіряльних відомостей, використанні мобільних сканувальних технологій та хмарних сервісів, що знижує ризики помилок і підвищує оперативність управлінської інформації.

Отже, інвентаризація як ключовий інструмент забезпечення достовірності облікової інформації та прозорості фінансової звітності, виконує контрольні, діагностичні й управлінські функції. Вона уможливорює встановити фактичний стан активів і зобов'язань, своєчасно виявити розбіжності між реальними даними та показниками обліку, формуючи надійну інформаційну базу для прийняття управлінських рішень. В умовах воєнних ризиків та цифрової трансформації особливо актуальним є вдосконалення методики інвентаризації, автоматизація процедур та застосування електронного документообігу. Це забезпечує підвищення точності облікових даних, зміцнення фінансової дисципліни та зниження ризиків викривлення звітності.

Література:

1. Макаренко С. Інвентаризація, як складова внутрішньогосподарського контролю. *Сучасний стан і перспективи вдосконалення практичної підготовки здобувачів вищої освіти факультету обліку та фінансів*: зб. допов. наук.-практ. конф. студ. за результатами проходження виробничих та технологічних практик. 2024. Вип. 16. Полтава : ПДАУ, 2024. С. 57–58.
2. Податковий кодекс України № 2755-VI від 2 грудня 2010 р. *Верховна Рада*

XXII міжнародна науково-практична конференція
«Актуальні проблеми фінансової системи України»
України. URL:<http://www.zakon.rada.gov.ua> (дата звернення
15.11.2025).

З. Яловега Л.В., Лега О.В., Прийдак Т.Б. Контроль як функції управління: теоретичний аспект. *Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики* : матер. VIII Міжнар. наук.-практ. конф., 16 травня 2024 р. Полтава : ПДАУ, 2024 С. 33–36.

Горбань А. Методи бізнес-аналітики у дослідженні ефективності обліку виробничих запасів	227
Каказей А. Вплив цифровізації на систему фінансового обліку підприємств: виклики та перспективи	230
Коваленко О. Особливості організації фінансового обліку грошових коштів на підприємстві	233
Канцедал Н., Прийдак Т. Податкові переваги благодійної діяльності: вітчизняний та зарубіжний досвід	237
Крот Ю., Пастернак Я. Аудит облікової політики та його вплив на прозорість фінансової звітності підприємств	241
Лип'як Ю. Роль митного менеджменту в національній економіці	244
Малофей О. Сучасні тренди маркетингової політики як інструмент антикризового управління підприємством	247
Мірошніченко Ю. Облік криптовалют: проблеми нормативного регулювання та практики	250
Міщенко А. Цифровізація обліку й фінансової звітності: проблеми та напрямки розвитку	254
Стаднік Х. Формування облікової політики підприємства в умовах економічної нестабільності	258
Яловега Л., Лега О., Канцедал Ю. Методологічні засади обліку результатів інвентаризації в сучасних умовах господарювання	262

Секція 9. Концепція розвитку банківської системи та забезпечення її фінансової стабільності

Berezina O., Stukalo D. Features and challenges of bank lending in wartime: case of privatbank	265
Воронцова А. Особливості формування активів банків України в умовах військового стану	269
Петрук С. Роль НБУ у стабілізації валютного ринку в кризових умовах (2022–2025)	271
Полудень А. Банки та банківська система України: сучасний стан та перспективи розвитку	273
Тертична В. Стратегії модернізації банківської системи України в умовах глобальних викликів та шляхи забезпечення її фінансової стабільності	275
Федан А. Інструменти підвищення фінансової стійкості банківської екосистеми в умовах економічної турбулентності	277

*XXII міжнародна науково-практична конференція
«Актуальні проблеми фінансової системи України»*

Наукове електронне видання

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

**МАТЕРІАЛИ XXII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

20 листопада 2025 року

В авторській редакції

Гарн. Times New Roman. Обл.-вид. арк. 12,05.

Черкаський державний технологічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002 р.
бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006.

Кафедра фінансів ЧДТУ finance@chdtu.edu.ua